

טיוטת חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על – תיכוניים (תיקון)

התשע"ג-2012 - הסמכת ועדת שרים לענייני חקיקה

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ם ,

- א. לאשר עקרונית את טיוטת חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים (תיקון) התשע"ג 2012, המצ"ב.
- ב. להסמיך את ועדת השרים לענייני חקיקה לאשר, על דעת הממשלה, את נוסחה הסופי של הצעת החוק שתוגש לכנסת.
- ג. בהתאם לסעיף 81(ג) בתקנון הכנסת, לבקשת מוועדת הכנסת להקדים את הדיון בהצעת החוק.

דברי הסבר

רקע כללי

ביום 8/4/08 פורסם החוק. תכליתו הינה לעגן את זכויותיהם של מועמדים וסטודנטים בעלי לקויות למידה במוסדות אלו; להסדיר את העיסוק באבחון לקויות למידה; ולקבוע מערך תמיכה לסטודנטים בעלי לקויות למידה.

דא עקא, בכל הנוגע להסדרת העיסוק באבחון לקויות למידה, נעדר החוק מנגנונים להכרה מהו "אבחון מוכר" ומי ייחשב ל"מאבחן מוכר", ובהיעדרם, נוצר קושי מעשי ביישום החוק. מטרת התיקון המוצע לחוק להסדיר את תחום העיסוק באבחון לקויות למידה ולקבוע מנגנונים להכרה מיהו "מאבחן מוכר" ומהו "אבחון מוכר" על מנת לאפשר יישומו של החוק.

בהתאם למסקנות וועדת מרידור, שהוקמה לשם ביצוע בחינה מעמיקה של הנושא כמו גם שמיעת כל הגופים שביקשו להשמיע טענותיהם, נמצא, כי לשם יישום החוק יש לבצע בו מספר תיקונים. עיקר התיקונים בהקמת שתי ועדות מקצועיות קבועות: האחת, ועדת הכרה מייעצת [להלן- "ועדת ההכרה"], אשר תייעץ לממונה באם להכיר פרטנית במבקשים לעסוק באבחון לקויות למידה, השנייה, ועדת מומחים מייעצת [להלן- "ועדת המומחים"], שתמליץ לשר ולממונה בנוגע לדרישות ההכשרה הנדרשות ממאבחן מוכר, על שיטות האבחון וכלי העבודה הראויים, וכן האם להכיר בשיטה מסוימת כשיטת אבחון מוכרת לצורך אבחון של אדם כלקוי למידה.

המלצה עיקרית נוספת של ועדת מרידור, הייתה לקבוע הכשרת מינימום זהה עבור כל בעלי המקצועות שהוגדרו בסעיף 6(א)(4) לחוק. הכשרת המינימום האמורה נקבעה על ידי ועדת משנה לוועדת מרידור, בראשותה של פרופ' מלכה מרגלית (להלן- ועדת מרגלית), והיא זכתה לכינוי "ליבת ההכשרה". מאחר שתחום לקויות הלמידה נמצא בהתפתחות מתמדת, וכי יהיו בה שינויים מזמן לזמן, הוחלט כי המקום הראוי להסדרת ליבת ההכשרה יהיה בתקנות שיתקין השר לאחר תיקונו של החוק, ולא בדרך של חקיקה ראשית.

עוד המליצה ועדת מרידור להקים בכל מוסד להשכלה על-תיכונית ועדה מקצועית לקביעת ההתאמות בתהליך הקבלה למוסד או בלימודים עצמם, וכן להקים מערך תמיכה תוך מוסדי. זאת בהתאם להוראות סעיפים 3 ו-4 לחוק הקיים. נושאים אלה, יוסדרו גם הם בתקנות.

בנוסף, לאור הדחיפות שבקידום תיקון החוק, יש להקדים את הדיון בהצעת החוק. בכדי להבטיח המשך הליכי חקיקה לטובת הסדרת עיסוק תחום אבחון לקויות למידה, ולאחר שהושגו ההסכמות הנדרשות בין משרד הבריאות והחינוך וגופים אחרים הנוגעים להצעת החוק, נבקש כי ועדת הכנסת תעשה שימוש בסמכות שנתונה לה לפי סעיף 81(ג) לתקנון הכנסת, ותחליט על קיצור תקופת ההנחה של הצעת החוק.

נתונים כלכליים וההשפעה על משק המדינה

לא רלוונטי.

תקציב

על פי דו"ח ועדת מרידור, לצורך יישומו של החוק הקיים ותיקון החקיקה המוצע, יש צורך בתקציב של כ- 22,000,000 ₪ לשנה. עלות זו תמומן ברובה דרך הות"ת וכן דרך המוסדות להשכלה גבוהה. נושא תשלום הסטודנטים בגין ההתאמות ייבחן בעתיד.

השפעת ההצעה על מצבת כוח האדם

מימון עבודתו של הממונה על יישומו של החוק.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

משרד הבריאות תומך בהצעת החוק.

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין.

עמדת היועצת המשפטית של משרד החינוך

חוות דעתה של היועצת המשפטית של משרד החינוך מצורפת להצעה להחלטה (ראה טופס נלווה).

סיווגים

סיווג ראשי: 07חקיקה ממשלתית;
תחום פעולה עיקרי: 02חברה וכלכלה

מוגש על ידי שר החינוך

כ"ד בתשרי התשע"ג
10 באוקטובר 2012

מדינת ישראל

משרד החינוך

היועצת המשפטית

ירושלים, כ"ד תשרי תשע"ג

10 לאוקטובר 2012

אל: מזכירות הממשלה

הגדון: הצעת מחליטים – חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על תיכונים (תיקון מס' 1 – ממנוה, ועדת מומחים, ועדת הכרה), התשע"ג - 2012

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטיה המשפטיים:

ביום 8/4/08 פורסם חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על – תיכונים, התשס"ח-2008 [להלן – החוק]. תכליתו הינה לעגן את זכויותיהם של מועמדים וסטודנטים בעלי לקויות למידה במוסדות אלו; להסדיר את העיסוק באבחון לקויות למידה; ולקבוע מערך תמיכה לסטודנטים בעלי לקויות למידה. דא עקא, בכל הנוגע להסדרת העיסוק באבחון לקויות למידה, נעדר החוק מנגנונים להכרה מהו "אבחון מוכר" ומי יחשב ל"מאבחן מוכר", ובהיעדרם, נוצר קושי מעשי ביישום החוק. מטרת התיקון המוצע לחוק הינה להסדיר את תחום העיסוק באבחון לקויות למידה ולקבוע מנגנונים להכרה מהו "מאבחן מוכר" ומהו "אבחון מוכר" על מנת לאפשר יישומו של החוק. בהתאם למסקנות ועדת מרידור, שהוקמה לשם ביצוע בחינה מעמיקה של הנושא כמו גם שמירת כל הגופים שביקשו להשמיע טענותיהם, נמצא, כי לשם יישום החוק יש לבצע בו מספר תיקונים. עיקר התיקונים בהצעת החוק – בהקמת שתי ועדות מקצועיות קבועות: האחת, ועדת הכרה מיעצת [להלן – "ועדת ההכרה"], אשר תייעץ לממונה באם להכיר פרטנית במבקשים לעסוק באבחון לקויות למידה, השנייה, ועדת מומחים מיעצת [להלן – "ועדת המומחים"], שתמליץ לשר ולממונה בנוגע לדרישות ההכשרה הנדרשות ממאבחן מוכר, על שיטות האבחון וכלי העבודה הראויים, וכן האם להכיר בשיטה מסוימת כשיטת אבחון מוכרת לצורך אבחון של אדם כלקוי למידה.

המלצה עיקרית נוספת של ועדת מרידור אשר אומצה בהצעה לתיקון החוק, הייתה לקבוע הכשרת מיינימום זהה עבור כל בעלי המקצועות שהוגדרו בסעיף 6(א)(4) לחוק. הכשרת המיינימום האמורה נקבעה על ידי ועדת משנה לוועדת מרידור, בראשותה של פרופ' מלכה מרגלית [להלן – ועדת מרגלית], והיא זכתה לכינוי "ליבת ההכשרה". מאחר שתחום לקויות הלמידה נמצא בהתפתחות מתמדת, וכי יהיו בה שינויים מזמן לזמן, הוחלט כי המקום הראוי להסדרת ליבת ההכשרה יהיה בתקנות שיתקין השר לאחר תיקונו של החוק, ולא בדרך של חקיקה ראשית.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם: אין

עמדת היועצים המשפטיים של משרדים אחרים שהצעת ההחלטה נוגעת להם:

משרד הבריאות ותומך.

עמדת היועצת המשפטית של משרד החינוך:

היועצת המשפטית של משרד החינוך מאשרת כי אין מניעה משפטית הן לקידומה של החלטת הממשלה לקידומה הדחוף של הצעת החוק, הן לעניין תוכנה ונוסחה של הצעת החוק הממשלתית.

בברכה
יעל טישלר, עו"ד

עוזרת ראשית ליועצת המשפטית – משרד החינוך

העתק: חה"כ גדעון סער, שר החינוך

תזכיר חוק

להלן תזכיר לתיקון חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, תשס"ח-2008.

א. שם החוק המוצע

חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על – תיכוניים (תיקון מס' 1 – ממונה, ועדת מומחים, ועדת הכרה), התשע"ג – 2012.

ב. מטרת החוק המוצע והצורך בו

ביום 8/4/08 פורסם חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על – תיכוניים, התשס"ח-2008¹ [להלן- חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה]. תכליתו הינה לעגן את זכויותיהם של מועמדים וסטודנטים בעלי לקויות למידה במוסדות החינוך העל – תיכוניים; להסדיר את העיסוק באבחון לקויות למידה; ולקבוע מערך תמיכה לסטודנטים בעלי לקויות למידה.

בהתאם, נקבעה בחוק הפרוצדורה לקבלת התאמות במסגרת הליכי הקבלה למוסד העל-תיכוני, וכן הפרוצדורה לקבלת התאמות במטלות ובדרכי ההיבחנות של הסטודנט לקוי הלמידה במהלך הלימודים, כמתחייב מהלקות. דא עקא, בכל הנוגע להסדרת העיסוק באבחון לקויות למידה, נעדר החוק מנגנונים להכרה מהו "אבחון מוכר" ומי ייחשב ל"מאבחן מוכר", ובהיעדרם, נוצר קושי מעשי ביישום החוק.

לנוכח האמור, עם כניסתו לתפקיד, מינה שר החינוך ויו"ר המל"ג הנוכחי, ח"כ גדעון סער, ועדה ציבורית בראשותה של ד"ר ליאורה מרידור, אשר כללה נציגים ממשרדי החינוך, הבריאות והתמ"ת, וכן נציגים מנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות והמל"ג [להלן- **ועדת מרידור**]. הוועדה ישבה על המדוכה ושמעה גופים רבים העוסקים בתחום, לרבות גופים מהמגזר השלישי (לא-ממשלתיים). בסופם של הדיונים, הגישה לשר החינוך דו"ח ובו המלצותיה ומסקנותיה (בחודש מאי 2011).

ועדת מרידור מצאה, כי אכן מונחים בסיסיים – מהו "אבחון מוכר" ומי יקבע אותו, וכן מיהו "מאבחן מוכר" העומד בדרישות כשירות של השכלה וניסיון מקצועי

¹ פורסם בס"ח התשס"ח, בעמ' 434

רלבנטי – אינס מוגדרים די הצורך בחוק הקיים. משכך, סברה הוועדה, כי לשם יישומו של החוק יש לבצע בו מספר תיקונים, שעיקרם בהקמת שתי ועדות מקצועיות קבועות שתפקידן יהא לייעץ בנוגע לרישוי העוסקים באבחון לקויות למידה ובנוגע להכרה בשיטות ובכלי האבחון של העוסקים באבחון לקויות למידה: האחת, **ועדת הכרה** מייעצת [להלן – "**ועדת ההכרה**"], אשר תייעץ לממונה באם להכיר פרטנית במבקשים לעסוק באבחון לקויות למידה, ובכלל זה תבחן את עמידתם בדרישות הכשירות, כפי שאלו יפורטו להלן. השנייה, **ועדת מומחים** מייעצת [להלן – "**ועדת המומחים**"], אשר תמליץ לשר ולממונה על דרישות ההכשרה הנדרשות ממאבחן מוכר, לפי סעיף 6 לחוק או התקנות לפיו, על שיטות האבחון וכלי העבודה הראויים של העוסקים באבחון לקויות למידה וכן האם להכיר בשיטה זו או אחרת כשיטת אבחון מוכרת לצורך אבחון של אדם כלקוי למידה.

כפי שיפורט להלן, שר החינוך החליט לאמץ את מסקנות הוועדה בעניין זה, בחלקן.

המלצה עיקרית נוספת של ועדת מרידור, הייתה לקבוע הכשרת מינימום זהה עבור כל בעלי המקצועות שהוגדרו בסעיף 6(א)(4) לחוק כמקצועות שנדרשת הכשרה באחד מהם על מנת לקבל תעודה כמאבחן מוכר. זאת, מן הטעם שאנשי המקצוע בכל דיסציפלינה רכשו תחומי ידע מסוימים הנדרשים לשם אבחון לקות למידה, ואין דיסציפלינה אחת שיכולה ליתן מענה מספק לכל תחומי הידע הנדרשים לשם אבחון לקות למידה. לכן, הציעה הוועדה, כי אנשי המקצוע ירכשו את הידע החסר להם בנושא לקויות למידה וילמדו במה מתמחה כל דיסציפלינה. תכנים אלה, יאפשרו להם לערוך לפונה לאבחון הערכה ראשונית שבה יזהו את מוקדי הקושי המרכזיים של הפונה, ובהתאם, יחליטו האם תחום הקושי של הפונה הינו בתחום מומחיותם או שעליהם להפנותו לאיש המקצוע המומחה. הכשרת המינימום האמורה נקבעה על ידי ועדת משנה לוועדת מרידור, בראשותה של פרופ' מלכה מרגלית [להלן – **ועדת מרגלית**], והיא זכתה לכינוי "ליבת ההכשרה".

מאחר שתחום לקויות הלמידה נמצא בהתפתחות מתמדת, צפוי כי ליבת ההכשרה לא תישאר קבועה לאורך השנים ויהיו בה שינויים מזמן לזמן. משכך, הוחלט כי המקום הראוי להסדרתה של המלצה זו הוא בתקנות שיתקין השר לאחר תיקונו של החוק, ולא בדרך של חקיקה ראשית.

עוד המליצה ועדת מרידור להקים בכל מוסד להשכלה על-תיכונית ועדה מקצועית לקביעת ההתאמות בתהליך הקבלה למוסד או בלימודים עצמם, וכן להקים מערך תמיכה תוך מוסדי. זאת בהתאם להוראות סעיפים 3 ו-4 לחוק הקיים. נושאים אלה, יוסדרו גם הם בתקנות.

ג. עיקרי החוק המוצע והשפעתו על הדין הקיים

מוצע ליישם את המלצת ועדת מרידור בדרך של הקמת ועדת רישוי סטאטוטורית אשר תעסוק בהכרה פרטנית במבקשים להיחשב מאבחנים מוכרים לאבחון לקות למידה, ותיקרא: **ועדת ההכרה**. על הוועדה, יפקח ממונה מטעם השר ליישמו של החוק. כאמור בדו"ח ועדת מרידור, הוועדה המייעצת תכלול אנשי מקצוע ממשרדי הממשלה הרלבנטיים ונציגי ציבור ואקדמיה המתמחים בתחום לקויות הלמידה. תפקידה של הוועדה יהא לבחון בקשה של אדם ספציפי המבקש להיחשב מאבחן מוכר, האם הוא עומד בדרישות הכשירות הנקובות בחוק (בסעיף 6) ובתקנות (שיותקנו בעתיד, בהתאם להמלצות ועדת מרגלית). הוועדה תמליץ לממונה האם להעניק למבקש תעודת הכרה, אם לאו, כמו גם על האפשרות להעניק למבקש תעודה זמנית מותנית בתנאים, ולהורות לו לבצע השלמות של דרישות הכשירות בתוך פרק זמן סביר.

אשר להמלצת ועדת מרידור להקים "ועדת מומחים". כאמור, על פי דו"ח מרידור, מרבית המבחנים הנמצאים כיום בשימוש על ידי אנשי המקצוע, לא עברו סטנדרטיזציה לאוכלוסיה הישראלית. לפיכך, המליצה ועדת מרידור כי אבחון ייחשב מוכר לצורך מתן התאמות, רק אם הוא נסמך על מבחנים העומדים בסטנדרטים מקובלים של מהימנות, תקפות ונורמות ישראליות. בהמשך לכך, המליצה הוועדה, כי תוקם ועדת מומחים, שתפקידה יהא להמליץ לממונה ולשר על דרישות ההכשרה הנדרשות ממאבחן מוכר, וכן על שיטות האבחון וכלי העבודה הראויים לאבחון לקות למידה, כאשר במסגרת זו, היא תמליץ על מתן היתר לשיטה זו או אחרת כשיטת אבחון מוכרת לצורך מתן התאמות. השר יפרסם מזמן לזמן את שיטות האבחון המוכרות על ידו.

ברם, לאחר דיונים ממושכים בנידון, ובשים לב לעמדה לפיה לא מקובל לקבוע בחקיקה ראשית את כלי העבודה של בעלי מקצוע כשירים (בענייננו, מי שקיבל תעודה מוכרת לאבחן אנשים עם לקויות למידה), הוחלט, כי לא תיקבע בחוק או בתקנות רשימה של שיטות אבחון מוכרות, שרק על פיהן יהא ניתן לאבחן, אלא שיטות האבחון יוכרו על ידי השר בהוראות מינהל. כלומר, השר, בהתייעצות עם שר הבריאות,

עם ועדת המומחים, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם לקות למידה, יקבע נהלים בדבר שיטות אבחון מקובלות לצורך מתן התאמות על ידי מאבחנים מוכרים לפי חוק זה. עד לפרסום נהלים אלה, יוותר המצב הקיים לעניין שיטות אבחון על כנו.

בהתאם, מוצע כי תפקידה של ועדת המומחים יהא ליעץ לשר ולממונה, מעת לעת, בנושאים הבאים: (1) דרישות ההכשרה הנדרשות ממאבחן מוכר, לפי סעיף 6 לחוק או התקנות לפיו (2) שיטות אבחון מקובלות בישראל ובעולם, לצורך מתן התאמות (3) גיבוש נהלים בנוגע לאופן כתיבתו של מסמך אבחון מוכר (ראו בסעיף 7ה(3) לתיקון החוק המוצע).

ד. השפעת החוק המוצע על תקציבי המדינה, על תקנים במשרדי הממשלה, וההיבט המנהלי

על פי דו"ח ועדת מרידור, לצורך יישומו של החוק הקיים ותיקון החקיקה המוצע, יש צורך בתקציב של כ- 22,000,000 ₪ לשנה. עלות זו תמומן ברובה דרך הות"ת וכן דרך המוסדות להשכלה גבוהה.

נציין, כי נושא תשלום הסטודנטים בגין ההתאמות ייבחן בעתיד

ה. להלן נוסח החוק המוצע:

הצעת חוק מטעם הממשלה:

הצעת חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים (תיקון), התשע"ג-

2012

תיקון סעיף 1 1. בחוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, התשס"ח-2008¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 -

(1) בהגדרה "אבחון מוכר", במקום "כפי שקבע השר לפי הוראות סעיף 4(ג)(5)" יבוא "שנערך בהתאם לנהלים שהורה עליהם הממונה לאחר התייעצות עם ועדת המומחים כאמור בסעיף 7ה(3)";

(2) אחרי ההגדרה "המועצה להשכלה גבוהה", יבוא:

"הממונה" – מי שהשר הסמיכו להיות הממונה על יישומו של חוק זה";

(3) אחרי ההגדרה "הנציבות", יבוא:

"ועדת ההכרה" – הוועדה שהוקמה לפי הוראות סעיף 7א;

"ועדת המומחים" – הוועדה שהוקמה לפי הוראות סעיף 7ד";

(4) אחרי ההגדרה "מועמד" יבוא:

"מרפא בעיסוק", "קלינאי תקשורת" – כהגדרתם בחוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות, התשס"ח-2008²."

תיקון סעיף 4 2. בסעיף 4 לחוק העיקרי -

(1) בסעיף קטן (ג), פסקה (5) – בטלה;

(2) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ד) השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, עם ועדת המומחים, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם לקות למידה, יקבע נהלים בדבר שיטות אבחון מקובלות לצורך מתן התאמות לפי חוק זה, ואולם כל עוד לא נקבעו נהלים כאמור, ייעשה שימוש לעניין חוק זה בשיטות האבחון המקובלות באותה עת."

¹ ס"ח התשס"ח, עמ' 234.

² ס"ח התשס"ח, עמ' 720.

6. "מאבחן מוכר (א) אדם כשיר לקבל תעודה כמאבחן מוכר מאת הממונה (בחוק זה – תעודת הכרה), אם נתקיימו בו כל אלה:

(1) הוא בגיר;

(2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;

(3) הוא לא הורשע בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית או משמעתית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לקבל תעודת הכרה; לעניין זה, "הורשע" – לרבות מי שבית המשפט קבע שביצע את העבירה או שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991³;

(4) הממונה, על פי המלצת ועדת ההכרה, קבע שהוא עומד בדרישות ההכשרה, ומתקיים בו אחד מאלה:

(א) הוא פסיכולוג מומחה;

(ב) הוא בעל תואר מוסמך בלקויות למידה ממוסד על-תיכוני המנוי בפסקאות (1) עד (3) בהגדרה "מוסד על-תיכוני" (בחוק זה – מוסד אקדמי) או בעל תואר מוסמך בלקויות למידה שהוא תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ;

(ג) הוא רופא מומחה
בנוירולוגיה, בפסיכיאטריה,
בנוירולוגיית ילדים, בפסיכיאטריה
של הילד והמתבגר, או רופא מומחה
ברפואת ילדים בעל ניסיון של שלוש
שנים בתחום התפתחות הילד;

(ד) הוא מרפא בעיסוק בעל תואר
מוסמך ממוסד אקדמי או בעל תואר
מוסמך שהוא תואר ממוסד מוכר
להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ובכלל
זה תואר מוסמך בריפוי בעיסוק או
בהפרעות בתקשורת;

(ה) הוא קלינאי תקשורת בעל
תואר מוסמך ממוסד אקדמי או בעל
תואר מוסמך שהוא תואר ממוסד
מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ,
ובכלל זה תואר מוסמך בריפוי
בעיסוק או בהפרעות בתקשורת;

(ו) הוא בעל תואר מוסמך ממוסד
אקדמי או בעל תואר מוסמך שהוא
תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה
בחוץ לארץ, ובלבד שהממונה, לאחר
התייעצות עם ועדת ההכרה, הכיר
בהכשרתו כהכשרה מתאימה לצורך
הכרה כמאבחן מוכר.

(ב) השר, בהסכמת שר הבריאות ולאחר
התייעצות עם ועדת המומחים, המועצה להשכלה
גבוהה והנציבות, יקבע דרישות לעניין הכשרה
עיונית ומעשית, תקופת התמחות או בחינות
הסמכה בתחום לקויות הלמידה, הנדרשות לצורך
הכרה כמאבחן מוכר (בסעיף זה – דרישות
הכשרה).

(ג) השר, בהסכמת שר הבריאות ולאחר התייעצות עם ועדת המומחים, רשאי לקבוע, בצו, לגבי סוגי בעלי הכשרה, לגבי סוגי בעלי תואר ממוסד אקדמי או לגבי סוגי בעלי תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, כי ההכשרה שלהם או התואר שלהם עומדים בדרישות ההכשרה, וכי יראו אותם כמי שהממונה קבע לגביהם שהם עומדים בדרישות ההכשרה כאמור בסעיף קטן (א)(4).

(ד) בסעיף זה, "תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ" – תואר ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהממונה, לאחר התייעצות עם ועדת ההכרה, הכיר בו כנותן הכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר.

7. תעודת הכרה (א) אדם המבקש תעודת הכרה יגיש בקשה לממונה (בסעיף זה – הבקשה), בצירוף מסמכים המעידים על קיום התנאים למתן תעודת הכרה לפי סעיף 6.

(ב) מצא הממונה כי מתקיימים במבקש התנאים שבסעיף 6(א)(1) עד (4), לפי העניין, יעביר את הבקשה לבחינת ועדת ההכרה.

(ג) ועדת ההכרה תבחן את עמידת המבקש בדרישות ההכשרה כאמור בסעיף 6, ותעביר לממונה את המלצתה בעניין הבקשה.

(ד) הממונה יחליט לגבי מתן תעודת הכרה על פי המלצת ועדת ההכרה, אלא אם כן שוכנע, מטעמים שיפורטו, כי אין לקבל את המלצתה.

(ה) הממונה ייתן את החלטתו בבקשה לא יאוחר מתום שישה חודשים מיום הגשת הבקשה; לא נתן הממונה את החלטתו בבקשה עד למועד האמור, יראו את המבקש כמי שסורבה בקשתו.

(ו) הממונה יפרסם את רשימת המאבחנים המוכרים לפי חוק זה, באופן שיקבע.

"ועדת ההכרה 7א. (א) השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, ימנה במשרדו ועדה מייעצת של ששה חברים, והם :

(1) שני עובדים בכירים במשרד החינוך, שאחד מהם לפחות עוסק בתחום לקויות למידה והוא יהא יושב ראש הוועדה ;

(2) שני נציגים של המנהל הכללי של משרד הבריאות, מבין עובדי משרדו ;

(3) נציג ציבור בעל ידע ומומחיות בתחום לקויות למידה ;

(4) חבר סגל אקדמי במוסד מוכר להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, שהוא בעל ידע ומומחיות בתחום לקויות למידה.

(ב) חבר ועדת ההכרה שהוא עובד המדינה, ישמש חבר הוועדה כל עוד הוא עובד המדינה ועוסק בתפקיד שבשלו מונה לחבר הוועדה.

(ג) חבר ועדת ההכרה שאינו עובד המדינה ימונה לתקופה של ארבע שנים, ורשאי השר להאריך את כהונתו לתקופה אחת נוספת של ארבע שנים ; חבר ועדה שתקופת כהונתו תמה, יוסיף לכהן עד למינוי חבר אחר במקומו.

(ד) לכל חבר של ועדת ההכרה ימנה השר ממלא מקום בדרך ובתנאים שבהם מינה את החבר.

(ה) נפטר חבר ועדת ההכרה, התפטר או שנבצר ממנו למלא את תפקידו, יכהן ממלא מקומו במקומו.

(ו) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע הוראות לעניין תשלום גמול והחזר הוצאות לחבר ועדת ההכרה ולנציג הציבור.

תפקידי ועדת ההכרה
7ב. אלה תפקידי ועדת ההכרה -

(1) לבחון בקשות לקבלת תעודת הכרה ולהעביר לממונה את המלצותיה בעניין, כאמור בסעיפים 6 ו-7;

(2) לייעץ לממונה בעניין הכרה בתואר ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, כאמור בסעיף 6(ד).

7ג. סדרי העבודה של ועדת ההכרה (א) ארבעת חברי ועדת ההכרה, ובהם יושב ראש הוועדה, יהיו מניין חוקי לשיבות הוועדה ולהחלטותיה.

(ב) ועדת ההכרה תקבע את סדרי עבודתה, ככל שלא נקבעו בחוק זה, ותפרסם אותם בנהלים.

(ג) ועדת ההכרה רשאית להזמין את המבקש להתייצב בפניה ולהשיב על שאלותיה, וכן לדרוש מהמבקש כל מידע או מסמך הדרושים לה לצורך ההחלטה בבקשה.

(ד) ועדת ההכרה רשאית להיוועץ במומחים נוספים, בהתאם לשיקול דעתה, אשר לא יהיו חברים מן המניין ולא יהיו בעלי זכות הצבעה בדיונים.

7ד. ועדת המומחים (א) השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, ימנה ועדת מומחים של שבעה חברים, והם:

(1) שני עובדים בכירים במשרד החינוך העוסקים בתחום לקויות הלמידה, אשר אחד מהם יהא גם יושב ראש הוועדה;

(2) נציג המנהל הכללי של משרד הבריאות, מבין עובדי משרדו;

(3) ארבעה חברי הסגל האקדמי במוסד מוכר להשכלה גבוהה כמשמעותו בחוק המועצה להשכלה גבוהה, שהם בעלי ידע ומומחיות בתחום הפסיכומטריקה, ואשר השכלתם בתחומים שלהלן, אחד מכל תחום: תחום הרפואה, תחום הריפוי בעיסוק, תחום קלינאות התקשורת ותחום הפסיכולוגיה.

(ב) חבר ועדת המומחים שהוא עובד המדינה, ישמש חבר הוועדה כל עוד הוא עובד המדינה ועוסק בתפקיד שבשלו מונה לחבר הוועדה.

(ג) המומחים בוועדה שאינם עובדי המדינה ימונו לתקופה של ארבע שנים, ורשאי השר, לאחר היוועצות בשר הבריאות, להאריך את כהונתם לתקופה אחת נוספת של ארבע שנים; חבר ועדה שתקופת כהונתו תמה, יוסיף לכהן עד למינוי חבר אחר במקומו.

(ד) לכל חבר של ועדת המומחים ימנה השר ממלא מקום בדרך ובתנאים שבהם מינה את החבר.

(ה) נפטר חבר ועדת המומחים, התפטר או שנבצר ממנו למלא את תפקידו, יכהן ממלא מקומו במקומו.

(ו) ארבעת חברי ועדת המומחים, ובהם יושב ראש הוועדה, יהיו מניין חוקי לשיבות הוועדה ולהחלטותיה.

ועדת המומחים תייעץ לשר ולממונה, מזמן לזמן, בעניין -

תפקידי ועדת המומחים

- (1) דרישות ההכשרה כאמור בסעיף 6(ב);
- (2) שיטות אבחון מקובלות לצורך מתן התאמות, כאמור בסעיף 4(ד);

(3) גיבוש נהלים בנוגע לאופן כתיבתו של מסמך
אבחון מוכר.

סדרי העבודה של 17. (א) ועדת המומחים תקבע את סדרי עבודתה,
ועדת המומחים ככל שלא נקבעו בחוק זה, ותפרסם אותם בנהלים.

(ב) השר, בהסכמת שר האוצר, רשאי לקבוע
הוראות לעניין תשלום גמול והחזר הוצאות לחברי
הוועדה המומחים שאינם עובדי מדינה.

(ג) הוועדה תהא רשאית להיוועץ במומחים
נוספים, בהתאם לשיקול דעתה, אשר לא יהיו
חברים מן המניין ולא יהיו בעלי זכות הצבעה
בדיונים.

5. תיקון סעיף 8 בסעיף 8 לחוק העיקרי -

(1) ברישה, במקום "השר או מי שהוא הסמיכו לכך" יבוא "הממונה,
לאחר שנועץ בוועדת ההכרה", ואחרי "לתקופה שיקבע" יבוא "או על
התנייתה בתנאים";

(2) בפסקה (2), בסופה יבוא "או לפי התקנות".

6. תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000,⁴ בתוספת השניה, אחרי
משפט לעניינים פרט 23 יבוא:
מנהליים

"24. ערעור על החלטה סופית של מוסד על-תיכוני לפי סעיף 3(ג) לחוק זכויות
תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, התשס"ח-2008;".

7. תחילה תחילתו של חוק זה 18 חודשים מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).

8. (א) על אף הוראות סעיפים 6 ו-7 לחוק העיקרי, כנוסחם בסעיף 3 לחוק זה,
רשאי הממונה לתת תעודת הכרה זמנית למי שהגיש בקשה לכך בתוך שישה
חודשים מיום התחילה, ובלבד שנתקיימו במבקש כאמור כל אלה:

(1) הוא בגיר;

(2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;

⁴ ס"ח התש"ס, עמ' 190.

(3) הוא לא הורשע בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית או משמעתית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לקבל תעודת הכרה; לעניין זה, "הורשע" – לרבות מי שבית המשפט קבע שביצע את העבירה או שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991;⁵

(4) מתקיים בו אחד מאלה:

(א) מתקיימים בו התנאים למתן תעודת הכרה לפי סעיף 6(א)(4)(ב) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה;

(ב) מתקיימים בו התנאים למתן תעודת הכרה לפי סעיף 6(א)(4)(א), (ג), (ד), (ה) או (ו) לפי חוק זה, ובלבד שעסק בעריכת אבחונים לשם מתן התאמות לאנשים עם לקות למידה, בהיקף ניכר (בסעיף זה – אבחון בהיקף ניכר), בשלוש השנים שקדמו להגשת הבקשה;

(ג) הוא בעל תואר בוגר ממוסד אקדמי או בעל תואר בוגר שהוא תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ וכן תעודה, שהשר הכיר בה, המעידה על הכשרה של שנתיים בתחום לקויות למידה (בסעיף זה – תעודת הכשרה), ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר בשלוש השנים שקדמו להגשת הבקשה;

(ד) הוא בעל תעודת הוראה ממוסד על-תיכוני או ממוסד להכשרת מורים בחוץ לארץ שהשר הכיר בו לעניין חוק זה ובעל תעודת הכשרה, ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר בעשר השנים שקדמו להגשת הבקשה;

(ה) הוא בעל תעודת הכשרה, ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר ב-15 השנים שקדמו להגשת הבקשה;

(ו) הוא בעל תואר בוגר בריפוי בעיסוק או בהפרעות בתקשורת ממוסד אקדמי או בעל תואר כאמור שהוא תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ובלבד שעסק באבחון בהיקף ניכר בחמש השנים שקדמו להגשת הבקשה.

(ב) הוראות סעיפים 7 ו-8 יחולו, בשינויים המחויבים, על בקשה למתן תעודת הכרה זמנית, ועל ביטולה או התלייתה.

⁵ ס"ח התשנ"א, עמ' 58.

(ג) תוקפה של תעודת הכרה זמנית יהיה לתקופה של ארבע שנים מיום פרסומו של חוק זה.

(ד) תלמיד שערב תחילתו של חוק זה ניתנו לו התאמות בעקבות אבחון שאינו אבחון מוכר, ימשיך להיות זכאי להתאמות כאמור, לתקופה שניתנו או עד לסיום לימודיו לתואר או לתעודה שלקראתם הוא לומד, לפי המוקדם.

(ה) בסעיף זה "תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ" – כהגדרתו בסעיף 6(ד) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 3 לחוק זה.

דברי הסבר

כללי תכליתו של חוק זכויות תלמידים עם לקות למידה במוסדות על-תיכוניים, התשס"ח-2008 (להלן - החוק) היא לעגן את זכויותיהם של מועמדים וסטודנטים בעלי לקויות למידה במוסדות החינוך העל-תיכוניים, להסדיר את העיסוק באבחון לקויות למידה, ולקבוע מערך תמיכה לסטודנטים בעלי לקויות למידה.

בהתאם לכך נקבעה בחוק הפרוצדורה לקבלת התאמות במסגרת הליכי הקבלה למוסדות על-תיכוניים, וכן הפרוצדורה לקבלת התאמות במטלות ובדרכי ההיבחנות של הסטודנט לקוי הלמידה במהלך הלימודים, כמתחייב מלקות הלמידה. דא עקא, שבכל הנוגע להסדרת העיסוק באבחון לקויות למידה, נעדר החוק מנגנונים להכרה מהו "אבחון מוכר" ומי ייחשב ל"מאבחן מוכר", ובהיעדרם נוצר קושי מעשי ביישום החוק.

לנוכח האמור מינה שר החינוך ועדה ציבורית לבחינת הקשיים ביישומו של החוק, בראשותה של דר' ליאורה מרידור, אשר כללה נציגים ממשרד החינוך, ממשד הבריאות וממשרד התעשייה המסחר והתעסוקה, וכן נציגים מנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ומהמועצה להשכלה גבוהה (להלן - ועדת מרידור). הוועדה יושבה על המדוכה ושמעה גופים רבים העוסקים בתחום, לרבות גופים מהמגזר השלישי (גופים לא-ממשלתיים). בסופם של הדיונים, בחודש מאי 2011, הגישה הוועדה לשר החינוך דוח ובו המלצותיה ומסקנותיה.

הצעת החוק מבקשת לעגן בחקיקה חלק מהמלצות ועדת מרידור, כמפורט להלן:

מוצע להקים בחוק ועדה שתעסוק בהכרה פרטנית במבקשים לקבל תעודת הכרה כמאבחנים מוכרים לאבחון לקות למידה (להלן - ועדת ההכרה). על הוועדה יפקח הממונה מטעם שר החינוך על יישומו של החוק (להלן - הממונה).

מוצע להקים ועדת מומחים שתפקידה יהא לייעץ לשר ולממונה, מזמן לזמן, בנושאים הבאים:

- (1) דרישות ההכשרה הנדרשות ממאבחן מוכר לפי סעיף 6 לחוק;
- (2) שיטות אבחון מקובלות בישראל ובעולם לצורך מתן התאמות;
- (3) גיבוש נהלים בנוגע לאופן כתיבתו של מסמך אבחון מוכר (ראו בסעיף 77-ה לחוק המוצע).

המלצה עיקרית נוספת של ועדת מרידור, הייתה לקבוע הכשרת מינימום זהה עבור כל בעלי המקצועות שהוגדרו בסעיף 6(א)(4) לחוק כמקצועות שנדרשת הכשרה באחד מהם על מנת לקבל תעודה כמאבחן מוכר. זאת, מן הטעם שאנשי המקצוע בכל דיסציפלינה רכשו תחומי ידע מסוימים הנדרשים לשם אבחון לקות למידה, ואין דיסציפלינה אחת שיכולה ליתן מענה מספק לכל תחומי הידע הנדרשים לשם אבחון לקות למידה. לכן, הציעה הוועדה, כי אנשי המקצוע ירכשו את הידע החסר להם בנושא לקויות למידה וילמדו במה מתמחה כל דיסציפלינה. תכנים אלה, יאפשרו להם לערוך לפונה לאבחון הערכה ראשונית שבה יזהו את מוקדי הקושי המרכזיים של הפונה, ובהתאם, יחליטו האם תחום הקושי של הפונה הינו בתחום מומחיותם או שעליהם להפנותו לאיש המקצוע המומחה. הכשרת המינימום האמורה נקבעה על ידי ועדת משנה לוועדת מרידור, בראשותה של פרופ' מלכה מרגלית (להלן – **ועדת מרגלית**), והיא זכתה לכינוי "ליבת ההכשרה".

מאחר שתחום לקויות הלמידה נמצא בהתפתחות מתמדת, צפוי כי ליבת ההכשרה לא תישאר קבועה לאורך השנים ויהיו בה שינויים מזמן לזמן. משכך, הוחלט כי המקום הראוי להסדרתה של המלצה זו הוא בתקנות שיתקין השר לאחר תיקונו של החוק, ולא בדרך של חקיקה ראשית.

סעיף 1 מוצע להוסיף לסעיף 1 בחוק הגדרות למונחים הנדרשים לצורך החוק המתוקן: "הממונה", "ועדת המומחים", "ועדת ההכרה", "מרפא בעיסוק" ו-"קלינאי תקשורת".

בנוסף, נוכח ביטולה המוצע של פסקה (5) שבסעיף 4(ג) לחוק (בשל ההחלטה שלא לקבוע בחוק או בתקנות רשימה של שיטות אבחון מוכרות, שרק על פיהן יהא ניתן לאבחן), מוצע לתקן בהתאם את הגדרת "אבחון מוכר", כך שאבחון מוכר יהיה מסמך כתוב החתום על ידי מאבחן מוכר, שנערך בהתאם לנהלים שהורה עליהם הממונה לאחר התייעצות עם ועדת המומחים כאמור בסעיף 77(3).

סעיף 2 נוכח העמדה שלפיה לא מקובל לקבוע בחקיקה ראשית את כלי העבודה של בעלי מקצוע כשירים (בעניינו, מי שקיבל תעודה מוכרת לאבחן אנשים עם לקויות למידה), הוחלט, כי לא תיקבע בחוק או בתקנות רשימה של שיטות אבחון מוכרות, שרק על פיהן יהא ניתן לאבחן, אלא לכל היותר יומלץ על אלה בהוראות מינהל פנימיות. השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, עם ועדת המומחים, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם לקות למידה, יקבע נהלים בדבר שיטות אבחון מקובלות לצורך מתן התאמות לפי חוק זה. לפיכך מוצע למחוק את פסקה (5) שבסעיף 4(ג) לחוק, שעניינו הסמכה לקביעת הוראות בעניין מהותו של אבחון שיוכר לצורך מתן התאמות לפי החוק.

סעיף 3 מוצע להחליף את סעיפים 6 ו-7 לחוק הקובעים כדלקמן:

"מאבחן מוכר"

6. (א) אדם כשיר לקבל תעודה כמאבחן מוכר מאת השר (בחוק זה - תעודת הכרה), אם נתקיימו בו כל אלה:

(1) הוא בגיר;

(2) הוא אזרח ישראלי או תושב ישראל;

(3) הוא לא הורשע בישראל או מחוץ לישראל, בעבירה פלילית או משמעתית שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה, אין הוא ראוי לקבל תעודת הכרה; לעניין זה, "הורשע" - לרבות מי שבית המשפט קבע שביצע את העבירה או שבית המשפט מצא כי עשה את מעשה העבירה לפי סעיף 15(ב) לחוק טיפול בחולי נפש, התשנ"א-1991;

(4) הוא בעל הכשרה בתחום לקויות למידה שהוא אחד מאלה:

(א) פסיכולוג מומחה;

(ב) בעל תואר מוסמך בלקויות למידה ממוסד על-תיכוני המנוי בפסקאות (1) עד (3) בהגדרה "מוסד על-תיכוני" (בחוק זה - מוסד אקדמי) או ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהשר, לאחר התייעצות עם שר הבריאות, הכיר בו ובתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר (בחוק זה - מוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ);

(ג) לעניין אבחון מוכר של הפרעת קשב וריכוז - רופא מומחה בנוירולוגיה, בפסיכיאטריה, בנוירולוגיית ילדים, בפסיכיאטריה של הילד והמתבגר או רופא מומחה ברפואת ילדים בעל ניסיון של שלוש שנים בתחום התפתחות הילד;

(ד) לעניין אבחון מוכר של דיסגרפיה - מרפא בעיסוק בעל תואר מוסמך בריפוי בעיסוק ממוסד אקדמי או ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ שהמנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לעניין זה הכיר בו ובתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר;

(ה) לעניין אבחון מוכר של הפרעה בעיבוד שמיעתי או בדיבור - קלינאי תקשורת בעל תואר מוסמך בהפרעות בתקשורת ממוסד אקדמי או ממוסד להשכלה גבוהה בחוץ לארץ

שהמנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיך לעניין זה הכיר בו ובתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר ;

(ו) בעל תואר מוסמך לרבות ברפואה, בריפוי בעיסוק או בהפרעות בתקשורת, ממוסד אקדמי או ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, ובלבד שהשר, לאחר התייעצות עם שר הבריאות ועם המועצה להשכלה גבוהה ובאישור הוועדה, הכיר בתואר כהכשרה מתאימה לצורך הכרה כמאבחן מוכר לעניין תחומי אבחון כפי שיקבע.

(5) הוא מקיים דרישות שקבע השר לפי הוראות סעיף קטן (ב).

(ב) (1) השר, לאחר התייעצות עם שר הבריאות, יקבע דרישות לעניין הכשרה, לרבות הכשרה מעשית, השתלמות ובחינות הסמכה, בנוגע לאבחון לקויית למידה, ויכול שיקבע דרישות שונות לסוגי תארים או לסוגי בעלי הכשרה, לרבות לעניין שעות ההכשרה וההשתלמות ותוכן וסוג הבחינות, ורשאי הוא לקבוע דרישות כאמור רק לחלק מבעלי ההכשרה לפי סעיף קטן (א)(4).

(2) תקנות לפי פסקה (1) לעניין רופאים ייקבעו על ידי שר הבריאות, לאחר התייעצות עם השר.

(3) תקנות לפי סעיף קטן זה יותקנו לאחר התייעצות עם המועצה להשכלה גבוהה ובאישור הוועדה.

תעודת הכרה

7. (א) אדם המבקש תעודת הכרה יגיש בקשה לשר או למי שהוא הסמיכו לכך (בחוק זה - בקשה); השר רשאי לתת למבקש תעודת הכרה, אם מצא שהתקיימו בו התנאים לפי סעיף 6.

(ב) המבקש יצרף לבקשתו מסמכים המעידים על קיום התנאים לפי סעיף 6 למתן תעודת הכרה.

(ג) השר רשאי לדרוש מהמבקש כל מידע או מסמך הדרושים לו לצורך ההחלטה בבקשה.

(ד) השר יפרסם את רשימת המאבחנים המוכרים לפי חוק זה, באופן שיקבע; ברשימה כאמור יצוין גם תחום האבחון שלגביו הוכר מאבחן כמפורט בפסקאות משנה (ג) עד (ו) בסעיף 6(א)(4)."

לסעיף 6 המוצע

מוצע לקבוע בסעיף 6(א)(4) לחוק את דרישות הכשירות למאבחן מוכר, ולהשמיט את ההבחנה הקיימת בין סוגי לקויות ספציפיות ותתי ההתמחויות הנדרשות לצורך אבחון. תיקון זה נועד לפשט את הליך הענקת תעודת ההכרה ולהקל על הרגולטור בבדיקת המבקשים תעודת הכרה, כמו גם להקל על מי שמבקש אבחון, שכן אדם הסבור כי הוא סובל מלקות למידה, לרוב אינו יודע מהו מקור הלקות ומי מוסמך לאבחן אותה. על כן,

במקום תתי ההתמחויות הקיימות בתוך מקצוע המאבחן בחוק כיום, מוצע לקבוע הוראה כללית בדבר השכלה מסוגים שונים אשר תהווה את הבסיס לקבלת תעודת הכרה כמאבחן מוכר.

יובהר, כי אין בביטול תתי ההתמחויות כדי לשנות מן העובדה, שאבחון מוכר להפרעת קשב וריכוז, יבוצע בהתאם לנהלים של משרד הבריאות (אולם לצורך קביעת ההתאמות יידרש אבחון של מאבחן מוכר כהגדרתו בחוק).

בנוסף, על כלל המבקשים לקבל תעודת מאבחנים מוכרים, ובכלל זה בעלי המקצוע במקצועות הרפואה והבריאות המצריכים רישוי עיסוק מאת משרד הבריאות, להמציא לממונה על יישום חוק זה, אישור על הכשרתם בתחום לקויות הלמידה במסגרת לימודי המוסמך. וועדת ההכרה היא שתמליץ לממונה באם הכשרת המבקש עומדת בדרישות שנקבעו בסעיף 6(ב) לחוק. זאת, במקום המצב הקיים בחוק כיום, בו הסמכות לבחינת עמידה בתנאי ההכשרה כמאבחן של מרפא בעיסוק או קלינאי תקשורת נתונה בידי המנהל הכללי של משרד הבריאות (סעיפים 6(א)(4)(ד) ו-6(ה) המוצעים).

על בסיס ההשכלה המפורטת בסעיף 6(א)(4) המוצע, יידרשו דרישות נוספות בדבר הכשרה עיונית ומעשית, תקופת התמחות או בחינות הסמכה בתחום לקויות הלמידה, הנדרשות לצורך ההכרה כמאבחן מוכר. דרישות אלו, אשר יעוגנו בחקיקת משנה, ייקבעו על ידי השר, בהתייעצות עם שר הבריאות, עם וועדת המומחים, עם הנציבות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם לקות למידה. סעיף ההסמכה לעניין זה יהיה סעיף 6(ב) המוצע.

בסעיף 6(ג) המוצע מוקנית לשר, בהסכמת שר הבריאות ולאחר התייעצות עם ועדת המומחים, סמכות לקבוע, בצו, לגבי מבקש בעל הכשרה או בעל סוג תואר ממוסד אקדמי או תואר ממוסד מוכר להשכלה גבוהה בחוץ לארץ, כי הכשרתו או תכנית הלימודים שלו עומדת בדרישות ההכשרה, וכי יראו בעל הכשרה או סוג תואר כאמור כמי שהממונה קבע שהוא עומד בדרישות ההכשרה כאמור בסעיף 6(א)(4) המוצע.

לסעיף 7 המוצע

לפי סעיף 7 לחוק, מי שמבקש להיחשב כמאבחן מוכר, נדרש להגיש בקשה לשר, אשר יבחן את כשירותו של המבקש על פי התנאים המפורטים בסעיף 6 המוצע. בהתאם להמלצת ועדת מרידור, מבוקש להחליף את סעיף 7 לחוק ולקבוע פרוצדורה חדשה לבחינת בקשתו של אדם לקבל תעודת הכרה כמאבחן מוכר. מבוקש לקבוע, כי הבקשה תוגש לממונה על יישום החוק, אשר על סמך המסמכים הנדרשים, יעביר את הבקשה לבחינתה של וועדת ההכרה. הממונה, יעניק למבקש תעודת הכרה על פי המלצת וועדת ההכרה, אלא

אם שוכנע, מטעמים שיפורטו, כי אין לקבל את המלצתה.

בנוסף, מוצע להגביל את פרק הזמן שעומד לרשות הממונה למתן החלטה בבקשה לקבלת תעודת הכרה, לפרק זמן של חצי שנה.

כמו כן, מוצע לבטל את הסיפה של סעיף 7(ד) בנוסח החוק כיום (הוראת סעיף 7(ו) בנוסח התיקון המוצע), זאת לאור התיקון הכלול בהוראות סעיף 6 המוצע, המבטל את ההבחנות בין סוגי לקויות ספציפיות וההשכלה הנדרשת לצורך אבחון. במקום זאת, תינתן תעודת הכרה אחת לכל המאבחנים, תהא השכלתם אשר תהא, ובלבד שהם מקיימים את כל דרישות הכשירות הנקובות בחוק ובתקנות בהתאם להמלצת וועדת המומחים.

סעיף 4 מוצע להוסיף לחוק את סעיפים 7א עד 7ד, כמפורט להלן:

סעיף 7א, דן בהרכב וועדת ההכרה. הוועדה המייעצת הינה ועדה סטטוטורית, שתמונה על ידי שר החינוך, ויהיו בה שישה חברים - עובדי משרד החינוך, עובדי משרד הבריאות, נציג ציבור ונציג אקדמיה, בעלי הכשרה בתחום לקויות הלמידה. בהתאם לדרישות הכשירות הנקובות בחוק ובתקנות, תבחן הוועדה את בקשותיהם של המבקשים לקבל תעודת הכרה פורמאלית מהמדינה, לעסוק באבחון לקויות למידה בקרב בגירים. כמו-כן, בסעיף 7ב לחוק מפורטים תפקידי וועדת ההכרה, ואילו סעיף 7ג מתייחס לסדרי העבודה של וועדה זו.

זאת ועוד, מוצע להוסיף לחוק את סעיף 7ד, הדן בהרכב וועדת המומחים. ועדת המומחים הינה ועדה סטטוטורית, שתמונה על ידי שר החינוך, בהתייעצות עם שר הבריאות, ויהיו בה שבעה חברים - עובדי משרד החינוך, עובד משרד הבריאות ונציגי אקדמיה בעלי הכשרה בתחום לקויות הלמידה. על פי סעיף 7ה, תפקיד הוועדה ליעץ לשר ולממונה מזמן לזמן, על דרישות ההכשרה הנדרשות ממאבחן מוכר כאמור בסעיף 6(ב) לחוק או התקנות לפיו; על שיטות אבחון מקובלות בישראל ובעולם, לצורך מתן התאמות כאמור בסעיף 4(ד); ועל גיבוש נהלים בנוגע לאופן כתיבתו של מסמך אבחון מוכר. סדרי העבודה של וועדת המומחים מופיעים בסעיף 7ו. יובהר, כי על פי המלצת ועדת המומחים, יהיו רשאים משרד החינוך והבריאות לפרסם בחוזרים, אמות מידה מקצועיות לביצוע אבחונים על ידי מאבחנים מוכרים.

סעיף 5 סעיף 8 לחוק קובע כי ביטולה או התלייתה של תעודת הכרה שניתנה, הינה בסמכות השר. מוצע לתקן את הסעיף האמור, ולהעביר את הסמכות. בנוסף, מוצע לקבוע כי טרם מתן החלטה בדבר התלייתה או ביטולה של תעודת הכרה, ייועץ הממונה בוועדת

ההכרה. עוד מוצע להוסיף בסעיף אונ הסמכות להתנות את התעודה בתנאים, לאחר שניתנה, בהתקיים אחד מן התנאים המפורטים בסעיף, ולאחר שניתנה לבעל התעודה ההזדמנות לטעון את טענותיו.

כן מבוקש להרחיב את סעיף 8(2) לחוק, שעניינו באחד מהטעמים לשלילה או התלייה של תעודת הכרה (אם "חדל להתקיים תנאי מהתנאים למתן תעודת הכרה לפי סעיף 6"), ולקבוע, כי גם אי עמידה בתנאים שנקבעו בתקנות מכוח החוק, תהווה טעם לשלילה או התלייה של תעודת הכרה.

סעיף 6 מוצע לתקן את חוק בתי המשפט לעניינים מנהליים, התש"ס-2000 ולקבוע כי ניתן יהיה לערער על החלטתו הסופית של מוסד על-תיכוני לפי סעיף 3(ג) לחוק, לפני בית משפט לעניינים מנהליים. כלומר, סטודנט או מועמד ללימודים שמבקש לערור על החלטה של מוסד על-תיכוני בעניין בקשתו להתאמות, יגיש ערר לגורם שיקבע השר כמוסמך לדון בערר, ועל החלטתו של האחרון, יוכל לערער בפני בית המשפט לעניינים מנהליים.

סעיף 7 מאחר שתיקוני החקיקה המוצעים, כמו גם התקנות שיותקנו בעקבותיהם, מצריכים היערכות רבה, מוצע כי מועד התחילה של החוק המוצע יהא 18 חודשים מיום פרסומו, כדי לאפשר הן למשרד החינוך והן למוסדות העל-תיכוניים, להיערך ליישום החוק המתוקן.

סעיף 8 מוצע לקבוע הוראות מעבר שונות ליישומן של החוק המתוקן, ובכלל זה להסמיק את הממונה לתת תעודת הכרה זמנית שתוקפה ארבע שנים, למי שעומד רק בחלק מהתנאים לקבלת תעודת הכרה לפי התיקון המוצע, ובלבד שמתקיימים לגביו התנאים המפורטים בגוף הסעיף.